

University of Groningen

Costs of avian incubation

de Heij, Maaïke Elisabeth

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2006

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

de Heij, M. E. (2006). *Costs of avian incubation: How fitness, energetics and behaviour impinge on the evolution of clutch size*. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Dankwoord

“Aardbeienplukker!”
“Schoorsteenveger!”
“Buitenschilder!”
“Ramenlapper!”
“Hemelbestormer!”
“Die zoekt het hoger op!”

Een persoon met een ladder in het bos roept veel reacties op. Slechts weinigen zullen zich gerealiseerd hebben wat er werkelijk achter die ladder schuil ging.

Voor, maar vooral ook achter, de schermen hebben veel mensen aan mijn onderzoek meegewerkt, waaronder mijn collega's (op de werkvloer, maar ook tijdens congressen en cursussen), de ondersteunende diensten en instanties, en mijn vrienden en familie. Een aantal van hen wil ik graag met naam bedanken.

Dit onderzoek was mogelijk dankzij de financiering van NWO en de toestemming van Staatsbosbeheer en de Koninklijke Landmacht voor het doen van onderzoek in hun terreinen. Joost initieerde dit onderzoek. Zijn gedegen manier van onderzoek doen heeft me altijd erg aangestaan, en ik heb dan ook niet lang getwijfeld toen de mogelijkheid zich voordeed om bij hem promotieonderzoek te doen. Ik ben hem dankbaar voor alles wat hij me geleerd heeft over het doen van groot-schalige veldexperimenten. Daarnaast heb ik goede herinneren aan het veldwerk en de spaarzame momenten van natuurhistorie die we tijdens het veldseizoen hadden (het nalopen van de bollampen op nachtvlinders, het luisteren naar de porseleinhoen in 'het zuiden' en het vogelen in de Keeg). Zijn niet te tomen energie om tot 's avonds laat analyses te doen met studenten tijdens het veldseizoen heeft indruk op me gemaakt. Daarnaast heb ik bewondering voor het feit dat Joost buiten het veldseizoen zich niet alleen voor de koolmezengroep inzet, maar zich hard maakt voor het reilen en zeilen van de hele Animal Ecology Group. Ook ben ik Joost dankbaar voor zijn commentaar op mijn stukken; in de laatste fase gingen de correcties heen en weer, en mocht ik altijd even binnen lopen.

Langs de zijlijn heeft Rudi enthousiast meegedaan met dit onderzoek. Ook hij heeft in de laatste fase veel van de stukken voorzien van commentaar, waarbij hij vooral de grote lijn van de stukken in de gaten hield. I would like the members of the reading committee – Pat Monaghan, David Bryant and Marcel Visser - for their willingness to spent time and energy on reading the thesis. I'm looking forward to discuss my work with them.

Wouter is wellicht de persoon die het meest heeft bijgedragen aan dit onderzoek, maar wiens aandeel het moeilijkst is terug te vinden. Zijn bijdrage is van onschatbare waarde geweest. Met zijn enthousiasme en zijn kritische houding was hij zowel de engel als de duivel op mijn schouder tijdens het doen van dit onderzoek.

Hij was altijd bereid om zijn vrije tijd, zelfs al waren dat de late uurtjes, te steken in mijn onderzoek en hielp graag mee met het veldwerk. Tevens was hij nooit te beroerd mijn werk net zo flink door de mangel te halen als zijn eigen werk. Bedankt!

Thijs, Melian, Erwin, Martijn, Thomas, Douwe, Saskia, Jobien, Hilde, Marina, Roos, Sara, Dennis, Allert, en Kasper waren als studenten absoluut onmisbaar voor het praktische werk. Hetzelfde geldt voor de veldassistenten Richard en Sandra. Zonder hen was zelfs het basis werk, i.e. het bijhouden van de burgerlijke stand van de koolmezen, niet mogelijk geweest. Ik wil hen allen bedanken voor hun inzet en enthousiasme; het was de samenwerking met hen die het veldwerk maakten tot een waar feest. Richard en Saskia bleken goede partners voor de snelle wissel van eieren van de ene naar de andere nestkast. Sandra en Dennis hebben bijzonder veel tijd en energie gestoken in het meten van de broedkosten van koolmees vrouwen; werk dat zich voordeed tijdens de late uren. Het doen van onderzoek met zo'n club mensen zorgde voor veel gedenkwaardige momenten, waar je me maar eens tijdens een borrel naar moet vragen. Zeker de 2003 club was erg bijzonder, met de zeven dames die het leger op stelten wist te zetten, en de twee mannen die zich daartussen goed staande wisten te houden. In dat jaar werd het sparen van badges een ware rage, met als grootste klapper natuurlijk de badge van sergeant Koolmees (got it!).

Ik wil de mensen van het leger hartelijk bedanken voor de acceptatie van het stel geitenwollensokkentypes die elk jaar weer een aantal weken verbleven op hun anders zo gedisciplineerde basis. Ik hoop dat in de komende jaren de samenwerking op dezelfde goede voet zal blijven voortbestaan. Ons verblijf in de kazerne was met name zeer aangenaam door de inzet van Anne, Peter en Gea van de logistiek, Theo, Gerald, Rudi, en de dames van de eetzaal, Ali, Simon, Riekje, Bauke, Henk en Arjen van de kantine, en de huismeesters Anne, Henk, Geert en Trijn. De 'binnenslapers' Jacco, Peter en natuurlijk Douwe wisten elk jaar weer een welkome sfeer te creëren en vormden menig avond goed gezelschap. Willem, Ben, Harry, Wiebe, Daan, Theo, Henk, Jan, Cor, Grietinus, Henk, Piet, Minhl, Paula, Auke, Sipke, Hielko en Andre zorgden als wacht voor een vrolijke noot tijdens de korte of wat langere pitstop in hun hokje. 's Nachts waren zij vaak onze uitvalsbasis als we behoefte hadden om even wat te leuten. En natuurlijk is het een goed gevoel te weten dat de mannen (en de vrouw) van de wacht voor je klaar staan wanneer je om 3 uur 's ochtends met je auto in de greppel staat.

De mensen van Staatsbosbeheer, en dan met name Jan Willems, Jan van de Laan, Teun en Gerrit Haaima, Seya en Egbert Schuldink bedank ik voor de fijne samenwerking tijdens de veldwerk periode, voor de interesse in het onderzoek en voor het uitwisselen van nieuwtjes over bijzonderheden in het veld.

In de regel geldt dat het verzamelen van gegevens sneller gaat met twee apparaten in plaats van één. In de wetenschap gaat dit niet altijd op. De twee zuurstofmeters die ik heb gebruikt om het energieverbruik van broedende koolmezen te meten bleken niet gelijk aan elkaar. Dit heeft mijn heilig geloof in de onfeilbaarheid van machines behoorlijk ondermijnd. Ik ben Maurine erg dankbaar voor haar uitleg over het gebruik van de zuurstofmeters en voor het fungeren als vraagbaak als het ging om problemen met de zuurstofmeter, Marcel V. voor het opzetten van een meetsessie met de Russen in Heteren en Gerard, die uiteindelijk onmisbaar bleek voor het oplossen van het probleem. Daarnaast wil ik Roelie, Wim, Dirk en Frits van de houtwerkplaats, Edzo, Leo en André van electronica en Ger van de instrumentmakerij bedanken voor hun jarenlange inzet. Het is goed om mensen te hebben die niet alleen specifieke kennis van zaken hebben op hun eigen terrein, maar die deze kennis ook weten toe te passen op veldsituaties. Daarnaast waren de mensen van de houtwerkplaats de lijm van de dierecologie groep; elke ochtend opnieuw verzorgden zij het hoognodige kopje koffie, en in vele jaren namen zij ook de organisatie van de welgewaardeerde kerstborrel op zich. Suus, bedankt voor alle regelzaken; ook jij bent een van de drijvende krachten achter de dierecologie groep. Dick Visser, bedankt voor je mooie vormgeving van dit boekje en Marc, bedankt voor je handige knutselvaardigheden met grafische programma's in de late uurtjes.

De dierecologie groep heb ik als een zeer stimulerende werkomgeving ervaren, met name dankzij de vele discussiebijeenkomsten. In het bijzonder wil ik Richard, Karen, Peter, Irene, Kim en Marion bedanken; zij zorgden niet alleen op het werk voor een fijne sfeer, maar juist ook daarbuiten. Het was een suggestie van Irene me ertoe gebracht om een maand in het lab te gaan werken van Bob Ricklefs, University of Missouri, in St Louis. Bob, thanks for allowing me to work in your lab, where I learned a lot about molecular techniques to determine the presence of blood parasites in avian blood. It was an outstanding experience to interact with your group and to discuss my work with them. Thanks! I also have special memories of the meeting with David Winkler and of the discussions with Joe Williams, each time he visited Groningen. Daarnaast vond ik het fijn dat ik ook altijd bij Simon, Henk V. en Franjo binnen kon stappen om over mijn onderzoek te praten.

Marcel V. heeft me uit de brand geholpen in het eerste jaar toen vlak voor het veldseizoen het onderzoeksgebied werd afgesloten in verband met mond en klauwzeer in het Friese Anjum en Ee. Ik ben hem daar zeer dankbaar voor. In de jaren erna hebben onze wegen zich menigmaal gekruist en vooral de leuke, prikkelende discussies zijn me bijgebleven. Daarnaast wist Marcel V. me te betrekken bij het samenwerkingsproject met de Russen. Net als de Populatiebiologie groep in Heteren, heb ik me steeds zeer welkom gevoeld in de Marine Ecology and Evolution afdeling van het NIOZ. Op Texel was het altijd leuk om bij te kletsen met Tanya, Piet en Bernard.

Met Piet, mijn ene paranimf, zou ik graag nog meer stukken willen schrijven. Hij weet het geven van commentaar tot een ware kunst te verheffen: “[..] op p.16, r. 22 convergeert het betoog naar een slotsom om daarna weer te divergeren in een uitgesponnen analyse van studies (zo pesterig kan een symfonie van Mahler ook zijn...). Zonder te zeggen dat die literatuur niet relevant zou zijn (quod non) zou het mooier zijn als het geheel in een dragend crescendo zou uitlopen.” Piet, je bent geweldig. Karen, mijn andere paranimf, bedankt dat ik altijd bij je kon aankloppen. Je was een van mijn grootste steunpunten op het Biologisch Centrum en ik heb goede herinneringen aan onze gezamenlijke activiteiten, niet in de laatste plaats de trektocht in Finland.

Chris en Carien; ik heb goede herinneringen aan het discussieweekend met elk van jullie en Wouter. Daarnaast zorgden Sylwia, Jan Willem, Chris, Femke, Kobus, Marc, Riek, Marja, Wouter, Irene, Kim en Anna voor de nodige afleiding door middel van verhuizingen, werkweekenden, excursies, en vakanties; vooral in de laatste periode werden deze uitjes steeds belangrijker. Mijn buuv Nynke, Marina en ook Karen waren vooral in de laatste paar maanden geweldige bliksemafleiders; ik heb de avonden met elk van jullie bijzonder gewaardeerd.

Tot slot, wil ik mijn ouders, ‘schoonouders’, zussen en ‘broers’ bedanken voor hun continue aanmoediging vanaf de zijlijn.

Groningen, september 2006
Maaïke Elisabeth de Heij

